

Dr hab. Andrzej Musiał
Prof. PWSFTviT
Wydz. Operatorski i Realizacji Tv.
PWSFTviT im. L.Schillera w Łodzi
e-mail: andrzej.musial@op.pl
tel. 48/601 950 667

Warszawa, 10 IX 2022r.

Recenzja dorobku artystycznego oraz rozprawy doktorskiej
Pana mgr. **Andrzeja Cichockiego**, w postępowaniu o nadanie stopnia doktora w dziedzinie sztuki, dyscyplinie artystycznej sztuk filmowych i teatralnych, wszczętego przez Radę Naukową Instytutu Sztuk Filmowych i Teatralnych Szkoły Filmowej im. K. Kieślowskiego, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Pan mgr Andrzej Cichocki ukończył Szkołę Filmową im. K. Kieślowskiego na Wydziale Radia i TV im. Krzysztofa Kieślowskiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, kierunek Realizacja Obrazu Filmowego, Tv i Fotografia, uzyskując tytuł Magistra Sztuki w 2018r. Ponadto jest Absolwentem Studium Fotografii Związku Polskich Artystów Fotografików, a także Zarządzania i Marketingu na Politechnice Koszalińskiej. Doświadczenie w marketingu filmowym zdobywał w firmie Spi International. Autor reklam audiowizualnych (także w technologii VR), m.in. dla takich marek jak Vestel , LG, Hitachi. Studiował również wokalistykę z aktorstwem w Studium Wokalno-Aktorskim Prof. J. Gałęskiej-Tritt w Poznaniu. Opisane w dokumentacji Jego organizacyjne i dydaktyczne inklinacje, miały swoje praktyczne realizacje już w latach 2013- 2016, w koordynacji grup filmowych i interaktywnych Warsztatów Filmowych Film Spring Open, powołanych do życia w 2005r. przez Sławomira Idziaka. Od 2018r. prowadzi zajęcia w Warszawskiej Szkole Filmowej kierunki: Reżyseria i Realizacja Obrazu (kierunki anglojęzyczne) , Montaż. Od 2019r. pełni funkcję wykładowcy w Szkole Filmowej im. K. Kieślowskiego UŚ, na kierunkach: Reżyseria, Realizacja Obrazu. Jest opiekunem kilkadziesiątu prac licencyjnych, prowadzi seminaria dyplomowe, a także grupy programu Erasmus w języku angielskim. Od 2020 wykłada w Staffordshire University, Wielka Brytania na kierunkach: Multimedia and Film. Był członkiem jury festiwali filmowych. Autor esejów i felietonów poświęconych sztuce. Jest członkiem Stowarzyszenia Filmowców Polskich.

Zapoznając się z dokumentacją, dorobkiem twórczym Doktoranta zwracam uwagę na wszechstronność autorskich realizacji - film, fotografia, muzyka oraz wielość zdobytych nagród, co należy wyraźnie podkreślić, dla każdego ze zrealizowanych filmów, na krajowych i zagranicznych festiwalach filmowych:

„Las cieni” (2014), prezentowany był na około 100 festiwalach, otrzymał kilkadziesiąt nominacji, łącznie film zdobył 20 nagród, min. :

18th Rhode Island International Film Festival, USA Best Short Grand Prize Audience Choice Award, 48th WorldFest Houston International Film Festival, USA Gold Remi Award 12th Naoussa International Film Festival, Greece Best Short Film Seetalents 16th Annual Polish Film Festival in Los Angeles, USA, 2015 Bridging The Borders Award For The Best Short Film, 12th Warsaw Jewish Film Festival, Poland Best Short Narrative Film.

„Supernowa” (2015) – min.: 44 Festiwal Filmowy w Łagowie/Lubuskie Lato Filmowe, 2015, Brązowe Grono, 3. miejsce Plebiscytu Publiczności: Lokalizacja Tofi Fest Film Festival 2015, 49th World Fest Houston Int. Film Festival, Platinum Remi Award ,

„Trochę raj” (2020) – min.: Barnes Film Festiwal, Londyn , nagroda dla międzynarodowego , krótkiego filmu dok., FFD”Makedox” Skopje wyróżnienie, 40 KFDF Młodzi i Film, Koszalin - Jantar 2021 za najlepsze zdjęcia, EcoFlm 10 Rural Film Fest Hiszpania- najlepszy , krótkometrażowy film dok., 61. Krakowski Festiwal Filmowy - Konkurs Polski-Srebrny Lajkonik dla najlepszego filmu dokumentalnego 61. Krakowski Festiwal Filmowy - konkurs polski-nagroda za najlepsze zdjęcia

Powyższe zestawienia w pełni dokumentują, obligującą wymaganiami postępowania, obecność dzieła, dzieł w przestrzeni publicznej wraz z ich niewątpliwymi wartościami, oryginalnością, potwierdzonymi wyżej wymienionymi nagrodami.

Teoretyczną oraz praktyczną część postępowania stanowią: Aneks teoretyczny opatrzony tytułem : „Sztuka filmowa jako forma symboliczna. Emanacje Cassirerowskie” oraz film dokumentalny, zrealizowany w Studio Munka, pt. „Trochę raj”.

W Dysertacji mgr A. Cichocki przybliży nam pola intelektualnych inspiracji, których potencjały tworzą energie jego twórczych aktywności, ów bergsonowski *elan vital*, o intensywności którego świadczy, godny podkreślenia fakt , iż w dotychczasowych, autorskich realizacjach był równocześnie: autorem scenariuszy, reżyserem, producentem, operatorem obrazu, operatorem kamery, współmontażystą.

Na 115 stronach tekstu spotykamy się z wypowiedzią artysty, a także dydaktyka, której intelektualne milieau tworzą konstatacje wyprowadzone z myśli Ernsta Cassirera.

W jego Wstępie czytamy:

„Niniejsza dysertacja to rozprawa twórcy, który chce przybliżyć czytelnikowi i widzowi potencjał symboliczny sztuki filmowej poprzez

wielowymiarowość człowieka i jego wszelkie akty stwarzania kultury w kontekstach cassirerowskiej teorii form symbolicznych, ale też odnosząc się do całego potencjału strukturalno-kodyfikacyjnego kina.” (6)

W powyższej, ambitnej deklaracji Autor rozważnie dookreślił intencję, iż zamierza „przybliżyć” podmiotowe zjawiska, a także, że: „*Nie jest to praca filmoznawcza, kulturoznawcza czy filozoficzna...*”.⁽⁶⁾ Słuszność tego zastrzeżenia stanowi rodzaj komunikatu tyżącego bogactwa, merytorycznych obfitości omawianych zagadnień. Przybliżenie, w procesie nieodzownej redukcji, stwarza ryzyko zubożenia, okaleczeń lecz w edycjach adekwatnych syntez może kreować korzystne dla rozważań uporządkowania.

Dysertacja zawiera się w pięciu rozdziałach, ich treści nawiązują do zaproponowanej przez E. Cassirera struktury symbolicznych aktywności człowieka: mitu i religii, języka, sztuki, historii i nauki – z których w pracy, mgr. A. Cichocki koncentruje się, nie eksplikując wyboru, na języku i micie. Natomiast obszar rozważań dotyczących filmu zawiera w zdaniu:

” Filmowe refleksje semiotyczne odnosi¹ [Doktorant] przede wszystkim do takich aspektów, jak forma, struktura, kadr – obraz oraz światło, a także figury wyrażającej symboliczność kina w planie bliskim...” (7-8)

Autor prezentując swoje, nacechowane erudycją dociekania, oprócz funkcjonalnych obecności języka i mitu, przywołuje wybrane definicje kultury: W. J. Burszty, A. Assmann, C. Levi-Straussa, St. Czarnowskiego, E. Cassirera. Pojęciom formy i symbolu, z wielością stosownych cytowań, poświęca dwa rozdziały. Z pasją oraz wyczuwalną, afirmatywną intencją omawia główne tezy neokantowskiego naukowca, mimo to zachowuje stosowny dystans, min. konkludując:

„Ostatecznie symbol u Cassirera nie ma super precyzyjnej definicji. Próba całościowego opisu przestrzeni kultury przez, jako wielkiej formy symbolicznej, jest heroiczna i przepotężna i możliwe, że jednak ostatecznie niemożliwa.” (112)

Konstatacja ta koresponduje ze stwierdzeniem dr. hab. prof. IFiS PAN Przemysława Parszutowicza, znawcy i tłumacza dzieł filozofa:

„Pomimo znacznej liczby zapisanych przez Cassirera stronic (25 tomów dzieł zebranych i 18 tomów Nachlassu) trudno mówić o spójności i jednoznaczności jego filozofii. Poszczególne, ważne jak się zdaje, pojęcia są często niedopracowane, niewystarczająco wyjaśnione, przedstawione niejednoznacznie”.²

¹ Praca zredagowana jest w narracji 3-osobowej.

² P. Parszutowicz, *Fenomenologia form symbolicznych. Podstawowe pojęcia i inspiracje „późnej” filozofii Ernsta Casirera*, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2013, s.14.

Niedopracowania, uproszczenia przedmiotowych zagadnień nie deprecjonują inspirującego charakteru twórczości filozofa, z uwagi na zawarty w nich potencjał kulturowych, hermeneutycznych refleksji.

Koncepcje E. Cassirera, abstrahując od zagadnienia części w układzie, pośrednio funkcjonują w wypowiedziach mgr. A. Cichockiego dotyczących filmu. Zauważa problemy z implementacją lingwistycznych, filozoficznych eksploracji, kładąc nacisk na narracyjną specyfikę filmowych kodów, ich źródeł w intuicjach, ideach, konfliktach, wizualizowanej strukturze i percepcji. Przywołuje wypowiedzi uznanych teoretyków oraz twórców, podkreśla trudności ze definiowaniem „*substancji formalnej w filmie*”(47), oraz „*Problemy w definiowaniu symbolu...*” (67)

Doceniam to przekrojowe, komparatystyczne spojrzenie, funkcjonalne dla filmowej edukacji. Ponad stuletnia obecność filmoznawczych refleksji, okresów kina niemego i dźwiękowego, anektujących dokonania humanistyki, słusznie znajduje dzisiaj repetycje i na bazie nowych doświadczeń ich reinterpretacje.

Ze złożoności „filmowego języka” mgr A. Cichocki wyróżnia światło i bliski plan – zbliżenie, z przynależnymi im estetycznymi i symbolicznymi ekspresjami. Omawia je odnosząc się do kompozycji wybitnych dzieł światowej kinematografii, przedstawia opinie operatorów. Wskazuje także ich obecności w swoich, autorskich realizacjach.

Jestem pod wrażeniem tych obrazów. Eksponują one, nie często spotykaną, korelację pomiędzy głębokością wywoływanych asocjacji a oszczędnością narracji. Są to filmy w których emanuje ekranowym życiem максима: „mniej znaczy więcej”, o której to, jej dramaturgicznej egzystencji, czytamy: „*Jeśli fabuła traci swą moc, forma zaczyna przejmować jej rolę*”(87)

Refleksje te tworzą rodzaj uwertury do prezentacji elementów narracyjnych autorskiego, dokumentalnego filmu pt. „Trochę raj”. Doktorant nie podejmuje szczegółowej analizy jego struktury i formy. Koncentruje się na funkcjach światła oraz zbliżenia, ich suponowanej symbolice, na filmie jako komunikacie, jego narracyjnych potencji oraz zdobytego podczas realizacji osobistego, artystycznego doświadczenia. Wyraża je w sekwencjach odautorskich, czasami dyskusyjnych stwierdzeń, których intelektualna dyscyplina ulega miejscami retorycznym zawilosciom.

Wielokrotnie, w tekście, pojawia się pojęcie chaosu, opresyjnego stanu rozeznawania współczesnego świata, rzeczywistości. Film „Trochę raj” odczytuję jako wizualizację pragnienia, osobistej potrzeby „*odnalezienia punktu spokoju w chaosie, jakiegoś wewnętrznego porządku*”.(40) Poszukując punktu odniesienia mgr Andrzej Cichocki napotkał miejsce i wielodzietną rodzinę, która na miarę swoich możliwości

to lokum stworzyła. Autor nie proponuje filmowej obserwacji idealizującej rzeczywistość – sielankowego powrotu do nieskażonej natury. To obraz trudu, ale też troski, ukojenia, obraz emanujący prawdą po obu stronach kamery. Filmowy kontakt z tym miejscem i przyrodą ofiarowuje kontemplację piękną, spotkanie z rytmem, naturalnością życia, ze śmiercią. Zwraca uwagę struktura warstwy dźwiękowej, oraz wielość dostrzeżonych prostych, nasyconych wielowarstwową symboliką, sytuacji. Dokumentalna forma „Trochę raj” intensyfikuje przekaz, narracja, pozbawiona nadmiaru, pobudza do autorefleksji, skromność tej realizacji kreuje jej artystyczną siłę.

Doświadczenie tworzenia filmu dokumentalnego, wielokrotnych spotkań z bohaterami, pogłębia pojmowanie rzeczywistości, formuje skale ekspresji, o czym, mgr A. Cichocki, sugestywnie wypowiedział się w artykule pt. „Opowieści „Innego”:

*„Film dokumentalny to delikatna materia, długo tkana z nici
wzajemnego zaufania. Zdarza się, że trzeba wyłączyć kamerę albo
wycofać się po cichu /.../ dokumentaliści mają tu swoją etykę.”³*

Konkluzja

Przedstawiona dokumentacja aktywności, film oraz treści Dysretacji autorstwa mgr. Andrzeja Cichockiego, ukazują spektrum Jego wrażliwości, dociekań, intencji, poszukiwania porządków, harmonii myśli. To splot komplementarnych potencjałów kreujących energetyzujące, twórcze, intelektualne środowisko, obiecujące dla przyszłych artystycznych dokonań i szeroko rozumianej dydaktyki.

Zatem wnioskuję o dopuszczenie Pana mgr. Andrzeja Cichockiego, do dalszych czynności postępowania, określonych Ustawą z dnia 20 lipca 2018r. „Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce”, wszczętego przez Radę Naukową Instytutu Sztuk Filmowych i Teatralnych Szkoły Filmowej im. Krzysztofa Kieślowskiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.



³ A. Cichocki, *Opowieści „Innego”*, PrestoFilmowe, w Presto.Muzyka Film Sztuka. Artykuł znajdujący się w dokumentacji